

Išnagrinėjus skundą priimtas sprendimas dėl sveikatos paslaugų teikėjo netinkamų veiksmų, įvykus asmens duomenų saugumo pažeidimui

2022 m.

SUTRUMPINTAS APIBENDRINIMAS

Sprendimo kontekstas

Sprendimo data: 2022-05-18

Nacionalinis atvejis

Valdytojas: sveikatos paslaugų teikėjas

Teisinės nuorodos: *sveikatos duomenų tvarkymas (BDAR¹ 9 straipsnio 2 dalies h punktas); asmens duomenų tvarkymo teisėtumo sąlygos (BDAR 6 str. 1 dalis); teisėtumo, tikslumo, vientisumo principai (BDAR 5 str. 1 dalis); pranešimas priežiūros institucijai apie asmens duomenų saugumo pažeidimą (BDAR 33 str.)*

Sprendimas: *skundas pripažintas pagrįstu*

Sprendimo santrumpa

Bylos priežastis

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) nustatė, kad sveikatos paslaugų teikėjas (toliau – SPT) Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – E. sveikata) fiksavo pareiškėjos apsilankymą ir vakcinavimo faktą, nors pareiškėja SPT nesilankė. SPT sveikatos apsaugos specialistas suteikė skiepijimo paslaugas kitam pacientui, kurio pavardė panaši į pareiškėjos pavardę ir vidinėje informacinėje sistemoje suteiktas paslaugas klaidingai pažymėjo pareiškėjos vardu bei šią informaciją perdavė į E. sveikata. Pareiškėjai paprašius SPT apsilankymo ir skiepijimo įrašą E. sveikata panaikinti, SPT E. sveikata Elektroninės sveikatos istorijoje (toliau – ESI) šį įrašą pašalino ir jį pakeitė kitu: „atvykimas į SPĮ gauti ambulatorinių paslaugų“.

Inspekcija taip pat nustatė, kad SPT apie įvykusį asmens duomenų saugumo pažeidimą (toliau – ADSP) raštu nepranešė E. sveikata pagrindiniam tvarkytojui (VĮ Registrų centrai), E. sveikata valdytojui (Sveikatos apsaugos ministerijai) ir priežiūros institucijai – Inspekcijai.

Pagrindinės išvados

Tvarkant (suvedant į E. sveikata) pareiškėjos duomenis, dėl SPT darbuotojo klaidos įvyko ADSP.

SPT Inspekcijai pateiktame atsakyme teigė, kad atlikus ADSP tyrimą buvo nustatytas asmens duomenų vientisumo pažeidimas su žemos rizikos tikimybe, kadangi duomenys apie pareiškėjai tariamai suteiktas paslaugas buvo perduoti tik į E. sveikata, su klaidingais duomenimis galėjo susipažinti tik pati pareiškėja, dėl galimo pažeidimo nekilo pavojus pareiškėjos sveikatai ir gyvybei, ir pan., todėl apie įvykusį ADSP Inspekcijai nepranešė. Inspekcijos vertinimu, tiek paskiepijimo, tiek ir nepaskiepijimo faktas yra siejamas su tam tikru teisių ir pareigų galimu apribojimu bei kelia poveikį tiek asmens, kuris buvo paskiepytas, tačiau apie tai jo ESI

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR)

paskyroje nebuvo įrašo, atžvilgiu, tiek ir pareiškėjos atžvilgiu, kurios ESI paskyroje buvo informacija apie vakcinaciją, nors ji nebuvo paskiepyta, todėl pranešimas Inspekcijai privalėjo būti pateiktas.

SPT, apie įvykusį ADSP raštu nepranešdamas E. sveikata pagrindiniam tvarkytojui (VĮ Registrų centrai), E. sveikata valdytojui (Sveikatos apsaugos ministerijai) ir priežiūros institucijai – Inspekcijai, pažeidė BDAR 33 straipsnį.

Sprendimas

Inspekcija, konstatavusi, kad pareiškėjos asmens duomenys buvo tvarkomi nesant nė vienai BDAR 6 straipsnio 1 dalyje ir BDAR 9 straipsnio 2 dalyje nurodytų teisėto tvarkymo sąlygų, įvertinus faktą, kad SPT netinkamai valdė įvykusį ADSP, pareiškėjos skundą dėl SPT veiksmų tvarkant pareiškėjos asmens duomenis, bei netinkamai valdant įvykusį ADSP, nepranešant apie jį priežiūros institucijai, E. sveikata pagrindiniam tvarkytojui ir valdytojui, pripažino pagrįstu.

PLATESNIS APIBENDRINIMAS

Sutrumpinimai

Nuostatai – Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 7 d. nutarimu Nr. 1057 (suvestinė redakcija nuo 2020-11-01 iki 2021-04-30)

Gairės – duomenų apsaugos darbo grupės 2017-10-03 gairės dėl pranešimo apie asmens duomenų saugumo pažeidimą pagal Reglamentą (ES) 2016/679

ESI – elektroninė sveikatos istorija

Inspekcijos gauto skundo santrauka

Inspekcija gavo skundą, kuriame pareiškėja nurodė, kad SPT E. sveikata fiksavo jos apsilankymą ir skiepijimo faktą, nors pareiškėja SPT nesigydo. Pareiškėja telefonu kreipėsi į SPT, norėdama išsiaiškinti dėl susidariusios situacijos. Po skambučio įrašas iš ESI buvo pašalintas ir pakeistas kitu: „atvykimas į SPĮ gauti ambulatorinių paslaugų“. SPT informavo pareiškėją, kad klaida yra ištaisyta, tačiau pareiškėja ESI toliau mato įrašą apie tariamą apsilankymą.

SPT paaiškino, kad sveikatos apsaugos specialistas suteikė skiepijimo paslaugas kitam pacientui, kurio pavardė yra panaši į pareiškėjos pavardę ir vidinėje informacinėje sistemoje suteiktas paslaugas klaidingai pažymėjo pareiškėjos vardu bei šią informaciją perdavė į E. sveikata. Paaiškino, kad E. sveikata yra griežtos atskaitomybės, kadangi privalo būti užtikrintas visų įrašų, net ir taisomųjų, atsekamumas, privalo būti užtikrinta galimybė susipažinti su istoriniais duomenimis. SPT pašalino klaidingus įrašus apie pareiškėjai tariamai suteiktas sveikatos paslaugas, tačiau objektyviai negali pašalinti taisomųjų įrašų, kadangi E. sveikata to neleidžia.

Dėl ADSP valdymo

Skundo nagrinėjimo metu Inspekcija nustatė, kad SPT, tvarkant (suvedant į E. sveikata) pareiškėjos duomenis, dėl SPT darbuotojo žmogiškosios klaidos įvyko ADSP.

BDAR preambulės 75 punkte nurodyta, kad įvairios tikimybės ir rimtumo pavojus fizinių asmenų teisėms ir laisvėms gali kilti dėl tokio asmens duomenų tvarkymo, kurio metu galėtų būti padarytas kūno sužalojimas, materialinė ar nematerialinė žala, visų pirma, kai dėl tvarkymo gali kilti diskriminacija, būti pavogta ar suklastota tapatybė, būti padaryta finansinių nuostolių, pakenkta reputacijai, prarastas asmens duomenų, kurie saugomi profesine paslaptimi, konfidencialumas, neleistinai panaikinti pseudonimai arba padaryta kita didelė ekonominė ar socialinė žala; kai duomenų subjektai gali netekti galimybės naudotis savo

teisėmis ir laisvėmis ar jiems užkertamas kelias kontroliuoti savo asmens duomenis; kai tvarkomi asmens duomenys, kurie atskleidžia rasinę arba etninę kilmę, politines pažiūras, religiją ar filosofinius įsitikinimus, priklausymą profesinėms sąjungoms, taip pat tvarkant genetinius duomenis, sveikatos duomenis ar duomenis apie lytinį gyvenimą, arba apkaltinamuosius nuosprendžius ir nusikalstamas veikas, arba susijusias saugumo priemones; kai siekiant sukurti arba naudoti asmens profilį vertinami asmeniniai aspektai, visų pirma nagrinėjami arba numatomi su asmens darbo rezultatais, ekonomine situacija, sveikatos būkle, asmeniniais pomėgiais ar interesais, patikimumu arba elgesiu, vieta arba judėjimu susiję aspektai; kai tvarkomi pažeidžiamų fizinių asmenų, visų pirma vaikų, asmens duomenys; arba kai duomenų tvarkymas apima didelį kiekį asmens duomenų ir daro poveikį daugeliui duomenų subjektų.

Gairių 29 straipsnyje nurodyta, kad vertindamas pavojų, kuris dėl pažeidimo gali kilti asmenims, duomenų valdytojas turėtų bendrai atsižvelgti į galimo poveikio asmenų teisėms ir laisvėms rimtumą ir tikimybę, kad toks poveikis bus padarytas. Akivaizdu, kad kuo rimtesnės pažeidimo pasekmės, tuo didesnis kyla pavojus, be to, pavojus didėja ir didėjant pažeidimo tikimybei. Kilus abejonių, duomenų valdytojas turėtų vadovautis atsargumo principu ir pranešti apie pažeidimą.

Inspekcijos vertinimu tiek paskiepijimo, tiek ir nepaskiepijimo faktas yra siejamas su tam tikru teisių ir pareigų galimu apribojimu bei atitinkamai kelia poveikį tiek asmens, kuris buvo paskiepytas atitinkama vakcina, tačiau apie tai jo ESI paskyroje nebuvo įrašo, atžvilgiu, tiek ir pareiškėjos atžvilgiu, kurios ESI paskyroje buvo informacija apie vakcinaciją, nors ji nebuvo paskiepyta atitinkama vakcina. Inspekcija pažymėjo, kad SPT dėl įvykusio ADSP poveikio asmeniui, kuris buvo paskiepytas, net nevertino, poveikis buvo vertinamas tik pareiškėjos atžvilgiu. Taip pat Inspekcija, atsižvelgdama į BDAR nuostatas ir į Gairėse nurodytus kriterijus, vertino, kad faktas apie tai, kad asmuo vakcinuotas ar ne, tiesiogiai susijęs su asmens sveikata, ir įrašas apie įvykusią arba neįvykusią vakcinaciją gali sukelti pasekmes, kadangi ši informacija yra tiesiogiai susijusi su asmens sveikata. Todėl Inspekcija sprendė, kad pranešimas apie įvykusį ADSP Inspekcijai privalėjo būti pateiktas. Inspekcija taip pat sprendė, kad SPT, apie įvykusį ADSP raštu nepranešdamas E. sveikata pagrindiniam tvarkytojui (VĮ Registrų centrui), E. sveikata valdytojui (SAM) ir priežiūros institucijai – Inspekcijai, pažeidė BDAR 33 straipsnį bei Nuostatų 18.8 punktą.